

คุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

จิระพันธ์ ชูจันทร์¹ กนกกร แก้วประภา^{2*} และ เฌียง บัวไหล³

(วันที่รับบทความ: 04/11/2568; วันที่แก้ไขบทความ: 06/05/2569; วันที่ตอบรับบทความ: 07/05/2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไร (2) เปรียบเทียบ และ (3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยเก็บข้อมูลจากงบการเงินประจำปี 2565 ของกลุ่มธุรกิจโรงแรม จำนวน 667 แห่ง และใช้แบบจำลอง Jones Model (1991) ในการวัดคุณภาพกำไร ผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจโรงแรม SMEs ในจังหวัดชลบุรีมีระดับคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรสูงสุด รองลงมาคือจังหวัดระยองและฉะเชิงเทราตามลำดับ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า ในภาพรวมธุรกิจโรงแรมที่มีคุณภาพกำไรสูงจะมีค่าเฉลี่ยของผลการดำเนินงานที่ดีกว่าเล็กน้อย แต่เมื่อทดสอบทางสถิติกลับไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ยังพบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลับไม่พบความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ผลการศึกษานี้บอกเป็นนัยว่าผู้บริหารธุรกิจโรงแรมอาจมีการใช้ดุลยพินิจทางบัญชีเพื่อปรับแต่งตัวเลขผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสีย

คำสำคัญ: คุณภาพกำไร ความสามารถในการทำกำไร ธุรกิจโรงแรมขนาดกลางและขนาดย่อม เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

¹⁻³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

*ผู้รับผิดชอบประสานงาน อีเมล: Kanokon_k@rmu.ac.th

Earnings Quality and Profitability of Small and Medium Sized Hotel Enterprises in the Eastern Economic Corridor

Jirapan Choojan¹ Kanok-on Kaewprapa^{2*} and Hiang Bualai³

(Received: 04/11/2025; Revised: 06/05/2026; Accepted: 07/05/2026)

Abstract

The objectives of this research are (1) to study the level of earnings quality and profitability (2) to compare and (3) to examine the relationship between earnings quality and profitability of small and medium-sized hotel enterprises (SMEs) in the Eastern Economic Corridor (EEC). Data were collected from financial statements for the year 2022, a total of 667 sampled firms. Also, it was analyzed by the Jones Model (1991) to assess the quality of earnings. The results indicated that Chonburi's SME hotels outperform those in Rayong and Chachoengsao in both the levels of financial reporting quality and profitability. According to the comparative results, SME hotels with higher earnings quality exhibit slightly better average performance; however, it does not significant. Additionally, the results showed a statistically significant positive relationship between earnings quality and ROE, whereas no significant correlation with ROA was observed. The findings implied that managers of SME hotels in the EEC may exercise discretionary accruals to manipulate ROE. Such practices aim to enhance firm image and stakeholder confidence.

Keywords: Earnings Quality, Profitability, Small and Medium Sized Hotel Enterprises, the Eastern Economic Corridor (EEC)

¹⁻³ Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

* Corresponding Author, e-mail: Kanokon_k@rmutt.ac.th

1. บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 99.54 ของผู้ประกอบการทั้งหมด (The Office of SMEs Promotion (OSMEP), 2022) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (The Eastern Economic Corridor: EEC) ครอบคลุมจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งพื้นที่นี้ไม่เพียงแต่เป็นยุทธศาสตร์ด้านอุตสาหกรรมการผลิตและการจ้างงานเท่านั้น แต่ยังได้รับการยกระดับจากภาครัฐให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (MICE) และการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดี (High-end Tourism) เพื่อรองรับการขยายตัวของนักลงทุนและนักท่องเที่ยวจากนานาชาติ ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรม SMEs ในพื้นที่ EEC มีความโดดเด่นและแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป เนื่องจากต้องตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและมาตรฐานการบริการระดับสากล การศึกษาถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินของธุรกิจในพื้นที่นี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสะท้อนความแข็งแกร่งของโครงสร้างเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคเอเชีย

แม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 ธุรกิจโรงแรมและภาคบริการจะได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) แต่ก็เริ่มกลับมาฟื้นตัวขึ้นอีกครั้งในปี 2565 เป็นต้นมา โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของผู้ประกอบการในพื้นที่ เริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ความท้าทายสำคัญในการสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนของโรงแรม SMEs เหล่านี้ ไม่ได้จำกัดเพียงแค่การเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเสริมสภาพคล่องเท่านั้น แต่ยังรวมถึงขีดความสามารถในการบริหารจัดการกำไรและประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วย

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญของ SMEs คือ การขาดระบบบัญชีที่ได้มาตรฐาน ทำให้รายงานทางการเงินขาดคุณภาพและอาจมีการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการจัดการรายการคงค้าง (Discretionary Accruals) เพื่อตกแต่งตัวเลขกำไร ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการนำข้อมูลไปใช้เพื่อตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากข้อมูลทางการเงินถูกบิดเบือนไปจนทำให้ไม่สามารถสะท้อนความสามารถในการดำเนินงานที่แท้จริงได้ ผลกระทบเหล่านี้นำไปสู่การลดทอนความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินและนักลงทุนที่ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยากขึ้น (i.e. Shroff, 2015; Sohail and Aziz, 2019; OSMEP, 2022) ดังนั้น การศึกษาคุณภาพกำไรจึงส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของกิจการ เนื่องจากรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสูงจะช่วยให้ผู้ประกอบการและผู้ใช้งบการเงินประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของธุรกิจได้อย่างถูกต้องนำไปสู่การวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาได้ศึกษาคุณภาพกำไรในหลายมิติ เช่น ความน่าเชื่อถือ ความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ และความทันต่อเวลา เพื่อประเมินผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังไม่สอดคล้องกัน โดยบางงานวิจัยพบว่ารายงานทางการเงินที่มีคุณภาพช่วยเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจ ส่งเสริมการลงทุน และเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจ (i.e. Suphatranon,

2020; Zhou et. al., 2022; Iqbal et. al, 2024) ในขณะที่บางงานวิจัยกลับไม่พบผลกระทบดังกล่าว หรือพบผลกระทบในเชิงลบ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาและเกิดตลาดทุนใหม่ (i.e. Angela and Aryanca, 2017; Boonlek et.al, 2020; Rathnayake et.al, 2021) ซึ่งประเด็นเหล่านี้ยังคงน่าสนใจและต้องการการศึกษาเพิ่มเติมในระดับบริษัทหรือระดับอุตสาหกรรมถึงผลกระทบของคุณภาพกำไรที่ส่งต่อการลงทุนในตลาดทุน หรือผลการดำเนินงานของบริษัทที่จัดทำรายงานนั้นๆ (Biehl et.al, 2024)

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาคุณภาพกำไรที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม ขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตพื้นที่ EEC ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่น่าสนใจและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐให้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย แต่ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินที่อาจยังไม่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง ด้วยเหตุนี้ การวิจัยนี้จึงเก็บข้อมูลจากงบการเงินของกลุ่มธุรกิจโรงแรมในเขตพื้นที่ EEC จำนวน 667 แห่ง และใช้แบบจำลอง The Jones Model (1991) ในการวัดคุณภาพข้อมูลทางการเงิน ประโยชน์ของงานวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงินเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นและได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะจากสถาบันการเงินที่ใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและกำหนดเงื่อนไขสินเชื่อ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการอบรมและกำกับดูแล เพื่อเสริมสร้างคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจโรงแรม SMEs ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 ศึกษาระดับคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC
- 2.2 เปรียบเทียบคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC
- 2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs

ในเขต EEC

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบัญชีเพื่อเพิ่มคุณภาพของรายงานทางการเงินและคุณภาพการตัดสินใจในการบริหารธุรกิจอันนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

3.2 เพื่อเป็นประโยชน์ผู้ใช้งบการเงินอื่นๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงิน สามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการปล่อยสินเชื่อและกำหนดอัตราดอกเบี้ยจากการพิจารณาคุณภาพของรายงานการเงินประกอบการตัดสินใจปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs

3.3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล สามารถใช้เป็นแนวทางการอบรมและส่งเสริมความรู้ด้านบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพให้กับผู้ประกอบการและนัก

บัญชี ตลอดจนใช้เป็นแนวทางการกำกับดูแลผู้ประกอบการ SMEs ในเขตพื้นที่ EEC และพื้นที่เศรษฐกิจอื่น ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป

4. ทบทวนวรรณกรรม

4.1 ทฤษฎีตัวแทน

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) พัฒนามาจากแนวคิดของ Jensen and Meckling (1976) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวการ (เจ้าของกิจการ) และตัวแทน (ผู้บริหาร) ที่อาจเกิดจากการที่เจ้าของกิจการไม่สามารถบริหารงานด้วยตนเองจึงว่าจ้างผู้บริหารให้ทำหน้าที่แทน โดยมีเป้าหมายสร้างผลตอบแทนสูงสุด อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในเรื่องผลประโยชน์และข้อมูลที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างสองฝ่ายอาจนำไปสู่ปัญหาตัวแทน (Agency Problem) โดยผู้บริหารที่มีความเห็นแก่ตัวก็อาจใช้ปัญหาด้านธรรมาภิบาล (Moral Hazard) ปกปิดข้อมูลหรือจัดการข้อมูลเพื่อประโยชน์ส่วนตน เช่น การจัดการกำไรหรือการลดการเปิดเผยข้อมูลสำคัญ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพกำไรลดลง และอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดของผู้ลงทุนและเจ้าของกิจการได้ ในทางกลับกัน หากผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ของเจ้าของเงินทุนเป็นสำคัญจะจัดทำรายงานทางการเงินที่มุ่งเน้นความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และให้ข้อมูลครบถ้วนเพื่อให้ข้อมูลสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่แท้จริงออกมา ข้อมูลทางการเงินนั้นก็จะมีคุณภาพสูง สามารถนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ดี

4.2 ทฤษฎีการบัญชีเชิงผลประโยชน์

ทฤษฎีการบัญชีเชิงผลประโยชน์ (Positive Accounting Theory) อธิบายแรงจูงใจของฝ่ายบริหารในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีเพื่อให้รายงานทางการเงินสะท้อนข้อมูลในทิศทางที่ต้องการ โดย Watt and Zimmerman (1986) อธิบายแรงจูงใจผ่านสมมติฐานหลัก 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) สมมติฐานแผนการให้โบนัส ซึ่งฝ่ายบริหารอาจเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เพิ่มกำไรเพื่อให้ได้รับโบนัสสูงสุด (2) สมมติฐานข้อตกลงในสัญญาที่ฝ่ายบริหารมีแรงจูงใจในการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีเพื่อป้องกันการละเมิดเงื่อนไขทางการเงินของสัญญากู้ยืม และ (3) สมมติฐานต้นทุนทางการเงิน ซึ่งฝ่ายบริหารอาจเลือกนโยบายที่ลดความสนใจจากภาครัฐเพื่อลดภาระด้านกฎหมายหรือภาษี สำหรับบริบทของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกิจครอบครัว ฝ่ายบริหารมักจัดทำรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามกฎระเบียบและกฎหมายภาษีมากกว่าการสะท้อนฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรและประสิทธิภาพของธุรกิจในระยะยาว

4.3 คุณภาพกำไร

คุณภาพกำไร (Earning Quality) เป็นคุณลักษณะความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน ซึ่งต้องสามารถใช้คาดการณ์ผลการดำเนินงานและช่วยในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง ในมุมมองของการวิจัยวัดคุณภาพกำไรได้หลายมิติ ได้แก่ (1) การวัดมูลค่ากำไรด้วยเกณฑ์เงินสดและเกณฑ์คงค้าง (Cash and Accrual Basis) ซึ่งกำไรตามเกณฑ์เงินสดมากจะมีคุณภาพสูงเพราะตกต่งกำไรเงินสดทำได้ยากแต่อาจไม่สะท้อนภาพกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจได้อย่างแท้จริง ส่วนกำไรตามเกณฑ์คงค้างสะท้อนภาพธุรกิจได้ดีกว่าแต่มีความ

เสี่ยงจากดุลยพินิจของผู้บริหารในการตกแต่งรายการ (2) ความเกี่ยวข้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Relevance and Reliability) ซึ่งข้อมูลที่ตีความมีความถูกต้องและทันเวลาต่อการตัดสินใจ แต่คุณลักษณะทั้งสองอาจหักกลบระหว่างกัน (Trade-off) เพราะข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากอาจต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล แต่อาจจะต้องสูญเสียความทันเวลา ในขณะที่ ข้อมูลที่ทันเวลาต่อการตัดสินใจทันทั่วทั้งที่ก็อาจสูญเสียความน่าเชื่อถือไป ดังนั้น คุณลักษณะสองสิ่งนี้ต้องมีความสมดุลกันจึงจะทำให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และ (3) ความยั่งยืนของกำไร (Earning Sustainability) เป็นมุมมองของกำไรที่มีคุณภาพควรเกิดขึ้นจากการดำเนินงานปกติ เกิดขึ้นซ้ำ และสามารถพยากรณ์ได้

สำหรับงานวิจัยนี้วัดคุณภาพกำไรผ่านมิติของคุณภาพรายการคงค้าง (Accrual Quality) ซึ่งแบ่งรายการคงค้างออกเป็น 2 ประเภท คือ รายการคงค้างปกติ เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติโดยไม่ผ่านการใช้ดุลยพินิจจากฝ่ายบริหาร (Non-discretionary Accruals: NDA) และรายการคงค้างผิดปกติ (Abnormal Accruals) เกิดขึ้นจากรายการคงค้างแบบตั้งใจหรือเกิดจากการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary Accruals: DA) ซึ่งหากการวัดค่าคุณภาพรายการคงค้าง พบว่า ค่า DA สูงจะสะท้อนถึงคุณภาพกำไรที่ต่ำหรือมีรายการคงค้างผ่านการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารสูงสะท้อนถึงแนวโน้มการตกแต่งกำไร แต่หากค่า DA ต่ำจะสะท้อนถึงคุณภาพกำไรที่สูง (Dichev et al., 2013) โดยในงานวิจัยก่อนหน้านี้พยายามพัฒนาตัวแบบในการวัดคุณภาพกำไรดังกล่าวในหลากหลายรูปแบบ ยกตัวอย่างเช่น (Rueangsuwan, S. and Jevasuwan, S., 2021)

ตารางที่ 1 แบบจำลองและการวัดค่าคุณภาพกำไร

แบบจำลอง	การวัดค่าคุณภาพกำไร
The Jones Model (1991)	ใช้แบบจำลองวัดค่า DA จากค่าสัมบูรณ์ส่วนที่เหลือจากสมการถดถอย ซึ่งหากค่า DA สูง แสดงว่า กิจกรรมมีระดับของการตกแต่งกำไรสูง (คุณภาพกำไรต่ำ) หากค่า DA น้อย แสดงว่า กิจกรรมมีระดับของการตกแต่งกำไรน้อย (คุณภาพกำไรสูง) โดยแบบจำลองนี้ใช้การเปลี่ยนแปลงยอดขาย สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เป็นตัวควบคุม NDA
The Modified Jones Model (Dechow et al., 1995)	ใช้แบบจำลองวัดค่า DA เหมือนแบบจำลอง The Jones Model (1991) แต่ได้ปรับปรุงแบบจำลอง Jones โดยนำลูกหนี้การค้ามาหักออกจากรายได้ เพราะกิจกรรมอาจใช้นโยบายการให้สินเชื่อตกแต่งกำไร
The Modified Jones Model (Kasznik, 1999)	ใช้แบบจำลองวัดค่า DA เหมือนแบบจำลอง The Modified Jones (1995) แต่แบบจำลองนี้ได้ปรับปรุง โดยเพิ่มตัวแปรกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (CFO) เข้าไปเพื่อพิจารณารายการคงค้างที่เกิดจากการบริหารจัดการเกินกว่าปกติ

ตารางที่ 1 แบบจำลองและการวัดค่าคุณภาพกำไร (ต่อ)

แบบจำลอง	การวัดค่าคุณภาพกำไร
D&D Model (Dechow and Dichev, 2002)	ใช้แบบจำลองวัดค่าสัมบูรณ์ของความคลาดเคลื่อน (Residual) เพื่อสะท้อนถึงขนาดของข้อผิดพลาดในรายการคงค้าง หากมีค่าต่ำแสดงว่าคุณภาพกำไรสูง แต่หากมีค่าสูงแสดงว่าคุณภาพกำไรต่ำ โดยแนวคิดนี้วัดความสัมพันธ์ของรายการคงค้างหมุนเวียนและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่ได้รับหรือจ่ายจริงในงวดอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
The Modified Jones with ROA (Kothari et al., 2005)	ใช้แบบจำลองวัดค่า DA เหมือนแบบจำลอง The Jones Model (1991) แต่แบบจำลองนี้ได้เพิ่มตัวแปร ROA เข้าไปในแบบจำลอง เพื่อควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างรายการคงค้างและผลการดำเนินงาน ทำให้แยกค่า DA ได้แม่นยำขึ้น

สำหรับงานวิจัยนี้ใช้แบบจำลองของ The Jones Model (1991) ในการวัดค่า DA ซึ่งเป็นตัวแทนของคุณภาพกำไรหรือคุณภาพกำไร เพื่อช่วยแยกรายการคงค้างจากดุลยพินิจของฝ่ายบริหารได้อย่างชัดเจน รวมทั้งแบบจำลองนี้ยังได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย

4.4 ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)

ความสามารถในการทำกำไรเป็นความสามารถของกิจการในการสร้างรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย หรือการสร้างผลตอบแทนกลับมาเมื่อเทียบกับยอดขาย สินทรัพย์ หรือเงินลงทุน เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและความแข็งแกร่งทางการเงิน โดยดัชนีชี้วัดความสามารถในการทำกำไรมีหลากหลายมิติ ซึ่งโดยทั่วไปยิ่งตัวชี้วัดนี้มีค่าสูง จะสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรสูง หากมีค่าต่ำ จะสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรต่ำ โดยดัชนีชี้วัดแบ่งออกเป็น 4 มิติ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไร

มิติการวัด	ตัวชี้วัด	การวัดค่า
1. ด้านบัญชี	1.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) หาได้จาก กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม 1.2 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) หาได้จาก กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น	ค่า ROA หรือ ROE สูง แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสูง หากมีค่าต่ำ แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรต่ำ ตัวชี้วัดด้านบัญชีนี้เป็นการวัดความสำเร็จในระยะสั้น
2. ด้านตลาดทุน	2.1 Price to Earnings Ratio (P/E Ratio) หาได้จาก ราคาตลาดหุ้นสามัญ / กำไรต่อหุ้น 2.2 Tobin's Q หาได้จาก (ราคาตลาดหุ้นสามัญ + หนี้สินรวม) / สินทรัพย์รวม	ค่า P/E นี้สูงสะท้อนถึงราคาที่นักลงทุนต้องจ่ายซื้อหรือความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่มีต่อกิจการ ส่วนค่า Tobin's Q มากกว่า 1 แสดงว่ากิจการมีผลการดำเนินงานดี
3. ด้านเศรษฐศาสตร์	3.1 กำไรส่วนที่เหลือ (Residual Income: RI) หาได้จาก กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี – ต้นทุนของเงินทุนที่ใช้ 3.2 มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (Economic value added: EVA) หาได้จาก กำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี – ต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนที่ใช้	หากค่า RI และ EVA มากกว่า 0 แสดงว่าการดำเนินงานก่อให้เกิดกำไรทางเศรษฐศาสตร์สูงกว่าต้นทุนของเงินทุน ส่งผลให้มูลค่ากิจการและความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น
4. ด้านตัววัดผลที่ไม่ใช่ตัวเงิน	4.1 ระบบการวัดผลดุลยภาพ (Balanced Scorecard: BSC) วัดผลผ่าน 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองการเรียนรู้	ตัววัดความสำเร็จในระยะยาว เน้นความยั่งยืนในอนาคต

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เลือกวัดความสามารถในการทำกำไรผ่านตัวชี้วัดด้านบัญชี ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการสร้างผลตอบแทนให้แก่ผู้ถือหุ้นได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การใช้ตัววัดทางด้านบัญชีนี้ก็อาจเป็นช่องทางให้ฝ่ายบริหารใช้ดุลยพินิจในการเลือกนโยบายการบัญชีหรือประมาณการทางบัญชีเพื่อตกแต่งตัวเลขกำไรให้สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงได้ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นเหตุผลของการใช้แบบจำลอง The Jones Model (1991) มาทดสอบคุณภาพกำไรที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการ เพื่อแยก

ผลตอบแทนที่เกิดจากผลการดำเนินงานที่แท้จริงหรือเกิดจากการจัดการรายการคงค้างที่ผิดปกติ โดยสามารถแสดงโมเดลการทดสอบได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณการเปลี่ยนแปลงรายการคงค้างรวมจากแบบจำลอง

$$TA_{it} = (\Delta CA_{it} - \Delta CASH_{it}) - (\Delta CL_{it} - \Delta DEBT_{it})$$

ขั้นที่ 2 ประเมินการค่าสัมประสิทธิ์เพื่อคำนวณการเปลี่ยนแปลงรายการคงค้างปกติ (NDA)

$$IA_{it} = \frac{\beta_1}{A_{it,1}} + \frac{\beta_2}{A_{it,1}} \frac{[\Delta REV_{it}]}{A_{it,1}} + \frac{\beta_3}{A_{it,1}} \frac{[PPE_{it}]}{A_{it,1}} + e_{it}$$

ขั้นที่ 3 นำค่าสัมประสิทธิ์ในขั้นที่ 2 มาแทนค่าเพื่อคำนวณรายการคงค้างที่ปกติ (NDA)

$$NDA_{it} = \frac{\beta_1}{A_{it,1}} + \frac{\beta_2}{A_{it,1}} \frac{[\Delta REV_{it}]}{A_{it,1}} + \frac{\beta_3}{A_{it,1}} \frac{[PPE_{it}]}{A_{it,1}}$$

ขั้นที่ 4 คำนวณหารายการคงค้างเกินปกติ (DA)

$$DA_{it} = \frac{IA_{it}}{A_{it,1}} - NDA_{it}$$

โดยที่ TA_{it} = รายการคงค้างรวมของบริษัทในปีที่ t ; DA_{it} = รายการคงค้างเกินปกติของบริษัทในปีที่ t ; NDA_{it} = รายการคงค้างปกติของบริษัทในปีที่ t ; ΔCA_{it} = การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัทในปีที่ t ; $\Delta CASH_{it}$ = การเปลี่ยนแปลงในเงินสดของบริษัทในปีที่ t ; ΔCL_{it} = การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียนของบริษัทในปีที่ t ; $\Delta DEBT_{it}$ = การเปลี่ยนแปลงหนี้สินระยะยาวที่ครบกำหนดชำระในหนึ่งปีของบริษัทในปีที่ t ; ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงของยอดขายของบริษัทในปีที่ t ; PPE_{it} = ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ) สำหรับบริษัทในปีที่ t ; A_{it-1} = สินทรัพย์รวมสำหรับบริษัทในปีที่ $t-1$

การแปลความหมายค่า DA ที่ได้จากแบบจำลอง โดยหากค่า DA เป็นบวก (+) สะท้อนว่าฝ่ายบริหารอาจใช้วิธีเร่งการรับรู้รายได้หรือเลื่อนการบันทึกค่าใช้จ่ายออกไป แต่หากค่า DA เป็นลบ (-) สะท้อนว่าฝ่ายบริหารอาจใช้วิธีสำรองหรือเร่งบันทึกค่าใช้จ่ายให้เร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม การสะท้อนว่าผู้บริหารมีการใช้ดุลยพินิจในการจัดการตัวเลขหรือไม่ จะพิจารณาจากขนาดค่าสัมบูรณ์ของ DA ไม่ว่าจะเป็นลบหรือบวก

4.5 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า การศึกษาคุณภาพกำไรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานหรือความสามารถในการทำกำไรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นการศึกษาใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพกำไร ซึ่งมีหลายปัจจัยทั้งในส่วนของคุณภาพและระบบบัญชี โดยงานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีความสอดคล้องกันว่า ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชี เป็นปัจจัยหลักที่ช่วยเพิ่มคุณภาพกำไร (ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ, 2558; Rahayuningsih and

Utami, 2022) นอกจากนี้ พฤติกรรมและธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตลอดจนการกำกับดูแลจากหน่วยงานภายนอก เช่น PCAOB ก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือและลดความไม่สมมาตรของข้อมูลได้ (Shroff, 2015; ณัฐชนน นักรัตติศัย, 2562)

2. คุณภาพกำกับผลการดำเนินงานในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพกำกับมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน (Sohail and Aziz, 2019) และความสามารถในการแข่งขัน (อุมวดี เดชธำรงค์ และ นารัตน์ ภัคศิริวิรัช, 2561) โดยรายงานการเงินที่มีคุณภาพจะช่วยลดต้นทุนทางการเงิน (Amrah and Hashim, 2020) และเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจลงทุน (Angela and Aryancana, 2017) อย่างไรก็ตาม ในบริบทของประเทศศรีลังกา พบว่า คุณภาพรายงานการเงินอาจไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร (วัดด้วย ROA และ ROE) อย่างมีนัยสำคัญ (Rathnayake et al., 2021) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผลกระทบดังกล่าวอาจแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและอุตสาหกรรม

3. พฤติกรรมการจัดการกำกับภายใต้วิกฤตและข้อจำกัดของ SMEs ซึ่ง SMEs มักประสบปัญหาด้านความถูกต้องและความทันเวลาของรายงานทางการเงินเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เนื่องจากขาดระบบและบุคลากรที่เหมาะสม (ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ และ ภัทราจิตร แสงสว่าง, 2559) โดยเฉพาะภายใต้สภาวะวิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งพบหลักฐานที่ชัดเจนว่ากิจการมีแนวโน้มในการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างเพิ่มขึ้น เพื่อรับมือกับภาวะความเครียดทางการเงิน (วิจิตรา วงศ์อิสริยาภรณ์, 2564, Xiao and Xi, 2021)

แม้ว่างานวิจัยก่อนหน้านี้จะศึกษาเรื่องคุณภาพกำกับหรือคุณภาพกำกับอย่างไรอย่างแพร่หลาย แต่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นในกลุ่มบริษัทมหาชนหรือ SMEs และมักใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก สำหรับงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษากับกลุ่มธุรกิจโรงแรมในเขตพื้นที่ EEC ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากงบการเงินและแบบจำลอง The Jones Model (1991) เพื่อศึกษาถึงคุณภาพกำกับและความสามารถในการทำกำไรจริงของกิจการ

5. การพัฒนาสมมติฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรมก่อนหน้านี้ แม้ว่าภายใต้ทฤษฎีตัวแทนระบุว่าความไม่สมดุลของข้อมูลอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านธรรมาภิบาลระหว่างเจ้าของเงินทุนและผู้บริหาร และอาจเกิดปัญหาการบิดเบือนข้อมูลอันนำไปสู่การลดทอนความน่าเชื่อถือหรือคุณภาพกำกับได้ อย่างไรก็ตาม ตามทฤษฎีการบัญชีเชิงผลประโยชน์ หากเป็นธุรกิจขนาดเล็กที่เติบโตมาจากครอบครัวแล้ว ฝ่ายบริหารอาจเลือกนโยบายที่ลดภาระด้านกฎหมายหรือภาษี ซึ่งในธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจครอบครัว การบริหารจัดการมักเป็นบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้ชิด ปัญหาตัวแทนดังกล่าวอาจลดลง การจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายและสอดคล้องกับกฎหมายภาษีอากร และในอีกมุมหนึ่ง ผู้บริหารที่มาจากคนในครอบครัวมักจะคำนึงถึงผลประโยชน์ ความยั่งยืน และชื่อเสียงของธุรกิจครอบครัวในระยะยาวมากกว่า ดังนั้นจึงจัดทำรายงานการเงินที่มีคุณภาพเพื่อใช้บริหารงานเชิงกลยุทธ์ จัดหาแหล่งทุนที่มีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำลง

และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้มากขึ้น (Amrah and Hashim, 2020; Suphatranon, 2020) จึงเป็นไปได้ว่ารายงานทางการเงินของธุรกิจโรงแรม SMEs ที่มีคุณภาพทำให้องค์กรสามารถวางแผนและตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้ดีขึ้น บริหารจัดการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีโอกาสสร้างผลกำไรได้ดีขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดได้ จึงตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 : ธุรกิจโรงแรมที่มีคุณภาพทำในระดับสูง มีความสามารถในการทำกำไรแตกต่างจากธุรกิจโรงแรมที่มีคุณภาพทำในระดับต่ำ

รายงานทางการเงินเป็นเครื่องมือสำคัญที่สะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ โดยข้อมูลที่มีคุณภาพสูงช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถวางแผนกลยุทธ์และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ขณะที่ผู้ให้สินเชื่อใช้พิจารณาความเสี่ยงและกำหนดต้นทุนเงินทุน งานวิจัยก่อนหน้านี้แสดงให้เห็นว่าคุณภาพทำกำไรมีความสัมพันธ์กับต้นทุนเงินทุนที่ลดลง เพราะคุณภาพของรายงานทางการเงินที่สูงจะช่วยลดความไม่แน่นอน ความเสี่ยงด้านข้อมูล และปัญหาตัวแทนลง ทำให้นักลงทุนและเจ้าหนี้เชื่อมั่นและส่งผลให้ต้นทุนเงินทุนต่ำลง (i.e. Rajiba et. al., 2021; Zhou, Luo, and Wu, 2022) และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของ SMEs (Amrah and Hashim, 2020) อย่างไรก็ตาม SMEs ไทยยังเผชิญปัญหาการทำบัญชีที่ไม่มีประสิทธิภาพ อาจส่งผลให้คุณภาพของข้อมูลลดลง (OSMEP, 2017) นอกจากนี้ แม้ว่าจะงานวิจัยบางส่วนจะพบว่าคุณภาพทำกำไรช่วยเพิ่มผลการดำเนินงาน แต่บางกรณีกลับพบว่าปัญหาตัวแทนทำให้ผู้บริหารมีแนวโน้มตกแต่งกำไรเพื่อตอบสนองเงื่อนไขทางการเงิน (Xiao and Xi, 2021; Lassoued and Khanchel, 2021) แม้ว่าจะยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน แต่งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนแนวคิดว่าคุณภาพทำกำไรที่สูงจะช่วยให้ธุรกิจโรงแรม SMEs มีการบริหารจัดการที่ดีขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการดีขึ้น จึงนำไปสู่สมมติฐานที่ 2 ของการวิจัยนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 : คุณภาพทำกำไรมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC ครอบคลุม 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา รวม 902 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2566) แต่ไม่รวมถึงบริษัทที่ขาดการส่งงบการเงิน 130 แห่ง และบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนอีก 105 แห่ง กลุ่มตัวอย่างสุดท้ายที่ใช้ศึกษาเท่ากับ 667 แห่ง (DBD, 2566)

6.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล งานวิจัยนี้เก็บจากฐานข้อมูลออนไลน์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (<https://datawarehouse.dbd.go.th/index>) โดยเก็บข้อมูลจากงบการเงินของธุรกิจโรงแรม SMEs ในพื้นที่

เขต EEC ประจำปี 2565 ซึ่งครอบคลุมงบฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน อัตราส่วนทางการเงิน และข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการที่เปิดเผยต่อสาธารณชน

6.3 ตัวแปรและการวัดค่า

ตารางที่ 3 ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	ชื่อย่อ	ประเภทตัวแปร	การวัดค่า	คำอธิบาย
คุณภาพกำไร	DA	อิสระ	ค่ารายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร วัดโดย The Jone Model (1991)	ค่า DA ต่ำหมายถึงคุณภาพกำไรสูง ในขณะที่ค่า DA สูงอาจสะท้อนถึงการตกแต่งบัญชีหรือการจัดการกำไร
ขนาดของกิจการ	FS	ควบคุม	ลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นปี	ขนาดกิจการที่ใหญ่ขึ้นสะท้อนศักยภาพในการดำเนินงานและคุณภาพกำไรที่ดีกว่า
ปริมาณหนี้	LV	ควบคุม	อัตราส่วนหนี้สินรวมหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E Ratio)	อัตราส่วนสูงสะท้อนการใช้หนี้เป็นแหล่งเงินทุน ซึ่งอาจเพิ่มมูลค่ากิจการ แต่ก็เพิ่มความเสี่ยงด้านภาระหนี้
สภาพคล่อง	WC	ควบคุม	อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนหารหนี้สินหมุนเวียน (Current Ratio)	แสดงสภาพคล่องของกิจการ การบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่ดีช่วยเพิ่มผลประโยชน์
ระยะเวลาในการก่อตั้งกิจการ	FA	ควบคุม	อายุของกิจการตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง	กิจการที่ดำเนินงานมายาวนานมีศักยภาพทางการเงิน ความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนมากขึ้น
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ROA	ตาม	กำไรสุทธิหารด้วยสินทรัพย์เฉลี่ย	วัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ อัตราสูงหมายถึงผลการดำเนินงานที่ดี
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	ROE	ตาม	กำไรสุทธิหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย	วัดผลตอบแทนที่เจ้าของกิจการได้รับจากการลงทุน อัตราสูงหมายถึงความคุ้มค่าของการลงทุน

6.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การวิเคราะห์เชิงอนุมาน ใช้ทดสอบสมมติฐานและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ประกอบด้วย t-test, Pearson Correlation Analysis, และ Multiple Regression Analysis

6.5 ตัวแบบในการทดสอบสมมติฐาน

$$\text{โมเดลที่ 1 : ROA} = \alpha_0 + \beta_1 \text{DA} + \beta_2 \text{FS} + \beta_3 \text{LV} + \beta_4 \text{WC} + \beta_5 \text{FA} + \varepsilon$$

$$\text{โมเดลที่ 2 : ROE} = \alpha_0 + \beta_1 \text{DA} + \beta_2 \text{FS} + \beta_3 \text{LV} + \beta_4 \text{WC} + \beta_5 \text{FA} + \varepsilon$$

7. ผลการวิจัย

การศึกษานี้วิเคราะห์ธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC ครอบคลุม 3 จังหวัด รวมเป็น 667 แห่ง ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ร้อยละ 83.50 จังหวัดระยอง ร้อยละ 14.84 และจังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ 1.65 ตามลำดับ โดยข้อมูลผลการดำเนินงานอยู่ในช่วงรอบปี 2565 ซึ่งอยู่ระหว่างการฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 อาจส่งผลให้ข้อมูลมีความผันผวนและมีค่าผิดปกติเกิดขึ้น การศึกษานี้จึงได้ดำเนินการทดสอบคุณภาพข้อมูลก่อนวิเคราะห์ โดยใช้วิธี Winsorization เพื่อลดผลกระทบของค่าผิดปกติ และตรวจสอบการกระจายตัวของค่าคลาดเคลื่อนด้วย Histograms และ Normal P-P Plot พบว่ามีการกระจายตัวเข้าใกล้เส้นปกติ นอกจากนั้น ในการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณได้ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่าค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.010-1.035 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 จึงไม่มีปัญหา Multicollinearity และเมื่อพิจารณาค่า Durbin-Watson พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 1.981-2.000 ซึ่งเข้าใกล้ 2 สะท้อนว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation ผลการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นนี้ จึงนำไปสู่การวิเคราะห์ผลดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	ชลบุรี (1) (n=557) (ร้อยละ 83.51)		ระยอง (2) (n=99) (ร้อยละ 14.84)		ฉะเชิงเทรา (3) (n=11) (ร้อยละ 1.65)		รวม (n=667) (ร้อยละ 100)	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
คุณภาพกำไร (DA)	-0.71	48.13	3.17	10.65	7.25	20.54	-0.01	44.27
ขนาดของกิจการ	82.04	222.96	41.49	136.39	28.44	50.01	75.14	210.99
ปริมาณหนี้ (เท่า)	15.02	328.21	0.50	9.97	11.43	45.14	12.80	300.00
สภาพคล่อง (เท่า)	99.02	983.37	24.36	57.22	224.35	637.72	90.01	902.71
ระยะเวลาในการก่อตั้งกิจการ (ปี)	15.08	10.55	12.49	10.06	9.09	7.57	14.60	10.49

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	ชลบุรี (1) (n=557) (ร้อยละ 83.51)		ระยอง (2) (n=99) (ร้อยละ 14.84)		ฉะเชิงเทรา (3) (n=11) (ร้อยละ 1.65)		รวม (n=667) (ร้อยละ 100)	
	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D
ความสามารถในการทำกำไร								
- ROA (เท่า)	24.72	382.40	-36.48	188.91	5.94	28.30	25.96	356.90
- ROE (เท่า)	4.86	573.72	-25.84	331.32	12.11	33.13	0.02	539.52

จากผลการศึกษาในตารางที่ 4 พบว่า เมื่อพิจารณาขนาดของคุณภาพกำไร (DA) ผ่านขนาดของรายการคงค้างโดยดุลยพินิจ (ค่า DA ต่ำ สะท้อนคุณภาพกำไรที่สูง) พบว่า ในภาพรวมธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC มีคุณภาพกำไรสูง (ค่า DA เข้าใกล้ 0) สะท้อนถึงคุณภาพของข้อมูลในรายงานทางการเงินอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดชลบุรีมีค่า DA ต่ำสุด (ค่า DA เข้าใกล้ 0 มากที่สุด) เมื่อเทียบกับจังหวัดระยองและฉะเชิงเทราตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ารายงานทางการเงินของโรงแรมในจังหวัดชลบุรีมีคุณภาพกำไรสูงหรือมีการใช้ดุลยพินิจในการจัดการกำไรอยู่ในระดับที่น้อยกว่าพื้นที่อื่น เช่นเดียวกับ ขนาดของธุรกิจโรงแรมในชลบุรีมีขนาดใหญ่สุด รองลงมาคือ ระยองและฉะเชิงเทรา ส่วนโครงสร้างทุนของกิจการโรงแรมในเขต EEC ส่วนใหญ่จัดหาเงินทุนจากหนี้สินเป็นหลักโดยเฉพาะชลบุรีและฉะเชิงเทรา ในด้านของเงินทุนหมุนของกิจการโดยส่วนใหญ่ธุรกิจโรงแรมมีสภาพคล่องทางการเงินมากโดยเฉพาะฉะเชิงเทรามีมากที่สุด และระยะเวลาในการก่อตั้งกิจการโดยเฉลี่ยมีอายุประมาณ 14.60 ปี รวมทั้งผลการดำเนินงานเฉลี่ยโดยรวมดีขึ้นหลังสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะชลบุรีมีผลการดำเนินงานดีที่สุด แต่ระยองยังคงมีผลขาดทุน

ตารางที่ 5 ผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม SMEs แยกตามคุณภาพกำไร

คุณภาพรายงาน ทางการเงิน	จำนวน (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน					
		ROA			ROE		
		$\bar{x}$	S.D.	t-test	$\bar{x}$	S.D.	t-test
(1) คุณภาพสูง	169	8.81	19.27	0.72	54.49	586.87	1.52
(2) คุณภาพต่ำ	498	2.99	412.83	(0.47)	18.49	521.80	(0.13)

นอกจากนั้น การศึกษานี้ยังได้จำแนกกลุ่มธุรกิจโรงแรม SMEs ตามระดับคุณภาพกำไรโดยใช้ค่าเฉลี่ยของรายการคงค้างโดยดุลยพินิจ (DA) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคุณภาพกำไรสูง (ค่า DA ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สะท้อนถึงการจัดการกำไรที่น้อย) และกลุ่มคุณภาพกำไรต่ำ (ค่า DA สูงกว่า

ค่าเฉลี่ย สะท้อนถึงการจัดการกำไรที่สูงกว่าปกติ) (ตารางที่ 5) พบว่า กลุ่มที่ 1 กลุ่มคุณภาพกำไรสูง มีจำนวน 169 แห่ง และกลุ่มที่ 2 กลุ่มคุณภาพกำไรต่ำ มีจำนวน 498 แห่ง โดยกลุ่มคุณภาพกำไรสูง มีผลการดำเนินงานเฉลี่ยดีกว่าในแง่ของ ROA เฉลี่ย 8.81 เท่า และ ROE เฉลี่ย 54.49 เท่า เทียบกับกลุ่มคุณภาพต่ำที่มี ROA เฉลี่ย 2.99 เท่า และ ROE เฉลี่ย 18.49 เท่า อย่างไรก็ตาม พบว่าข้อมูลมีการกระจายตัวสูงมาก โดยเฉพาะค่า S.D. ของ ROE ในทั้งสองกลุ่มที่มีค่าสูงถึง 586.87 และ 521.80 ตามลำดับ และเมื่อทดสอบทางสถิติด้วย t-test ไม่พบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า แม้ธุรกิจโรงแรมที่มีคุณภาพกำไรสูงจะมีแนวโน้มผลการดำเนินงานที่ดีกว่าในแง่ของค่าเฉลี่ย แต่เมื่อพิจารณาถึงการกระจายตัวของข้อมูลและผลการทดสอบทางสถิติแล้ว ผลการดำเนินงานระหว่างทั้งสองกลุ่มไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น คุณภาพกำไรอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียรสันของตัวแปร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)					
	DA	FS	LV	WC	FA	ROA
ขนาดของกิจการ (FS)	0.01					
ปริมาณหนี้ (LV)	-0.02	0.10***				
สภาพคล่อง (WC)	0.01	0.02	0.09**			
ระยะเวลาก่อตั้งกิจการ (FA)	-0.10**	0.14***	-0.03	-0.05		
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	-0.00	0.02	0.00	0.01	-0.11***	
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	0.14***	0.09**	-0.02	-0.00	0.06	-0.00

หมายเหตุ: *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01, ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณภาพกำไร (DA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.14$, $p\text{-value} < 0.01$) บ่งชี้ว่าการใช้ดุลยพินิจผ่านรายการคงค้างมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ DA ยังมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระยะเวลาก่อตั้งกิจการ (FA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.10$, $p\text{-value} < 0.05$) แสดงว่ากิจการที่มีระยะเวลาดำเนินการมายาวนานมีแนวโน้มใช้ดุลยพินิจผ่านรายการคงค้างน้อยกว่ากิจการที่เพิ่งก่อตั้ง ขณะที่ขนาดของกิจการ (FS) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการจัดหาเงินทุน (LV) ($r = 0.10$, $p\text{-value} < 0.01$) ระยะเวลาก่อตั้งกิจการ (FA) ($r = 0.14$, $p\text{-value} < 0.01$) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ($r = 0.09$, $p\text{-value} < 0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนว่ากิจการขนาดใหญ่มีแนวโน้มก่อตั้งมายาวนาน ใช้แหล่งเงินทุนจากหนี้สินมากขึ้น และให้ผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นสูงขึ้น ด้านระดับการจัดหาเงินทุน (LV) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ

เงินทุนหมุนเวียนของกิจการ (WC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.09$, $p\text{-value} < 0.05$) แสดงว่ากิจการที่ใช้เงินทุนจากหนี้สินมากขึ้นมักมีสภาพคล่องดีขึ้น นอกจากนี้ ระยะเวลาก่อตั้งกิจการ (FA) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.11$, $p\text{-value} < 0.01$) โดยกิจการที่เพิ่งก่อตั้งมีแนวโน้มสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้สูงกว่ากิจการที่ดำเนินงานมานาน เนื่องจากมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงได้ดีกว่า

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) พบว่าส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในระดับต่ำ ไม่มีคู่ใดสูงเกินกว่า 0.80 รวมทั้งค่า VIF มีค่าเข้าใกล้ 1 จึงไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) และสามารถนำตัวแปรไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในลำดับต่อไป (Hair et al., 2010)

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ

ตัวแปร	Model 1 : ROA				Model 2 : ROE			
	β	Std. Error	t-value	p-value	β	Std. Error	t-value	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	27.20	23.91	1.14	0.26	-60.57	35.83	-1.69	0.09
คุณภาพกำไร (DA)	-1.14	0.00	-0.36	0.72	1.70***	0.00	3.63	0.00
ขนาดของกิจการ (FS)	6.31	0.00	0.95	0.34	2.17**	0.00	2.18	0.030
ปริมาณหนี้ (LV)	-0.01	0.05	-0.12	0.91	-0.04	0.07	-0.57	0.57
สภาพคล่อง (WC)	0.00	0.02	0.03	0.98	0.00	0.02	0.02	0.99
ระยะเวลาก่อตั้งกิจการ (FA)	-3.97**	1.34	-2.97	0.00	3.07	2.00	0.13	0.13
F-test	1.820				4.182***			
Adj.R ²	0.006				0.023			
Dubin and Watson	1.981				2.000			
VIF	1.010-1.035				1.010-1.035			

หมายเหตุ: *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01, ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 7 ใน Model 1 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพกำไร (DA) ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งบ่งชี้ว่าคุณภาพกำไรไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของกิจการโดยรวม ในทางตรงกันข้าม ใน Model 2 กลับพบว่า คุณภาพกำไร (ค่า DA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ดังนั้น จึง **สนับสนุนสมมติฐานที่ 2** ที่ว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางที่ชี้ให้เห็นว่า การลดลงของคุณภาพกำไร (ค่า DA สูง) ผ่านการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือ

ในการเพิ่มตัวเลขผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นให้สูงขึ้น (ROE สูง) โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจโรงแรม SMEs ที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันในการฟื้นฟูผลกระทบการหลังวิกฤตการณ์ COVID-19

แม้ว่าผลการศึกษาจะไม่พบความสัมพันธ์ว่าคุณภาพกำไรช่วยเพิ่มผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) แต่กลับพบว่าคุณภาพกำไรที่ต่ำ (ค่า DA ที่สูง) มีผลให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารมีแนวโน้มปรับแต่งกำไรเพื่อเพิ่มความมั่งคั่งของเจ้าของหรือเพื่อดึงดูดแหล่งเงินทุน ซึ่งผลการศึกษาสนับสนุนแนวคิดทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ที่ว่าผู้บริหารอาจใช้ดุลยพินิจทางบัญชีเพื่อจัดการกำไรให้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ถือหุ้นมากกว่ามุ่งเน้นคุณภาพกำไรที่ยั่งยืน รวมทั้งยังสนับสนุนแนวคิดทฤษฎีการบัญชีเชิงผลประโยชน์ (Positive Accounting Theory) ที่ว่าผู้บริหารอาจมีพฤติกรรมการจัดการกำไรเพื่อตกแต่งตัวเลขผลตอบแทนของผู้มีส่วนได้เสียให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสถาบันการเงินเพื่อรักษาความเชื่อมั่นของแหล่งเงินทุน (Debt Covenant) หรือเพื่อสร้างภาพลักษณ์ความมั่งคั่งให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วน (Bonus Covenant) ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC ในระยะยาว

นอกจากนั้น ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่ารายงานทางการเงินอาจถูกตกแต่งกำไรเพื่อตอบสนองเงื่อนไขทางการเงินหรือวัตถุประสงค์บางอย่างมากกว่าการสะท้อนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (i.e. Xiao and Xi, 2021; Lassoued and Khanchel, 2021) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่า คุณภาพกำไรมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ความสามารถในการจัดหาเงินทุนได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันของกิจการ (i.e. Srijunpetch, 2016; Suphatranon, 2020; Zhou et. al., 2022; Iqbal et. al, 2024) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบริบทของโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC แตกต่างไปจากบริบทของอุตสาหกรรมอื่นหรือประเทศอื่น เช่น โครงสร้างต้นทุน หรือ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น รวมทั้งข้อจำกัดของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC ไม่ว่าจะเป็น (1) การจัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับข้อกำหนดภาษามากกว่าการสะท้อนผลกระทบที่แท้จริง (2) ระบบบัญชีที่ขาดมาตรฐาน ทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนและไม่น่าเชื่อถือ (3) การจัดทำงบการเงินล่าช้าเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ (4) การกำกับดูแลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้มงวด และ (5) ผู้ประกอบการขาดความรู้และทักษะในการใช้ข้อมูลทางบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ (i.e. Boonlek et. al., 2020; Rahayaningsih and Utami, 2022) สิ่งเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยที่เข้ามามีผลต่อคุณภาพกำไรและการดำเนินงานที่แตกต่างกัน

8. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไร รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จำนวน 667 แห่ง โดยเก็บข้อมูลจากงบการเงินปี 2565 และใช้ The Jones Model (1991) วัดคุณภาพของรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (DA) พร้อมวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางบัญชี ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ผลการศึกษาสรุปได้ว่า คุณภาพกำไร (DA) ของธุรกิจโรงแรมโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยชลบุรีมีคุณภาพสูงสุด รองลงมาคือระยองและฉะเชิงเทรา แต่เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำกำไรระหว่างกลุ่มธุรกิจโรงแรมที่มีคุณภาพกำไรสูงและต่ำ กลับไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ อย่างไรก็ตาม เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จึงมีแนวโน้มว่าผู้บริหารธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขตพื้นที่ EEC อาจมีการใช้ดุลยพินิจทางบัญชีเพื่อปรับแต่งตัวเลขผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสีย

ข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) การเก็บข้อมูลทางการเงินในปี 2565 ซึ่งอยู่ในช่วงฟื้นตัวจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้ข้อมูลบางส่วนอาจแตกต่างจากภาวะปกติ (2) ค่า Adjusted R-Square อยู่ในระดับต่ำ สะท้อนว่าสามารถในการทำกำไรของธุรกิจโรงแรม SMEs ในเขต EEC อาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นนอกเหนือจากข้อมูลทางบัญชีซึ่งไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในแบบจำลองนี้ เช่น ความแตกต่างด้านพื้นที่ ชื่อเสียงของโรงแรม เป็นต้น และ (3) ข้อมูลที่ใช้ทดสอบมาจากฐานข้อมูลที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งบางบริษัทมีข้อมูลไม่ครบถ้วน ทำให้ต้องตัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง อาจส่งผลต่อความแม่นยำในการวิเคราะห์

นอกจากนี้ ผลการศึกษานี้ยังมีข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารธุรกิจโรงแรม SMEs ควรเน้นสร้างคุณภาพกำไรที่ยั่งยืนมากกว่าการใช้ดุลยพินิจปรับแต่งรายการคงค้างเพื่อเพิ่มค่า ROE ซึ่งอาจจะมีผลต่อความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียและมั่นคงของกิจการในระยะยาว และควรนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้กับงานบัญชีเพื่อลดข้อผิดพลาดและช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างทันเวลาในการตัดสินใจมากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กรมสรรพากร หรือสภาวิชาชีพ ควรออกมาตรการจูงใจหรืออบรมส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม SMEs จัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ตลอดจนภาครัฐควรจัดให้มีหน่วยงานที่เฝ้าระวังและช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการโรงแรม SMEs ในเขต EEC เพื่อยกระดับความน่าเชื่อถือและดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในอนาคต ตลอดจนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตควรขยายขอบเขตและการเปรียบเทียบเชิงพื้นที่ระหว่างธุรกิจโรงแรมในเขต EEC กับเขตภูมิภาคอื่น รวมทั้งเพิ่มตัวแปรควบคุมและปัจจัยเชิงคุณภาพอื่นที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงแรม เช่น ประเภท

ของโรงแรม ชื่อเสียงของโรงแรม เป็นต้น รวมทั้งควรมีการเก็บข้อมูลต่อเนื่องในระยะยาว เพื่อให้เห็นแนวโน้ม และผลกระทบของคุณภาพกำไรที่มีต่อความสามารถในการทำกำไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). *DBD Data Warehouse*. <https://datawarehouse.dbd.go.th/>
- ณัฐชนน นานันต์ศิษย์. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. <https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/17753>
- ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 6(2), 20–35.
- วิจิตรา วงศ์อิสริยาภรณ์. (2564). การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) และภาวะความเครียดทางการเงินที่ส่งผลต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:164298>
- ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ และภัทราจิตร แสงสว่าง. (2559). ปัญหาและข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากงบการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 4(4), 18–35.
- อุมาวดี เดชธำรงค์ และนาริรัตน์ ภักดีศิริวงษ์. (2561). ผลกระทบของคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีต่อความได้เปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 8(1), 1–9.
- Amrah, M. R., & Hashim, H. A. (2020). The effect of financial reporting quality on the cost of debt: Sultanate of Oman. *International Journal of Economics, Management and Accounting*, 28(2), 393–414.
- Angela, W., & Aryancana, R. (2017). The effect of financial reporting quality on financing and investment. *Global Journal of Business and Social Science Review*, 4(3), 113–120. <https://ssrn.com/abstract=3006986>
- Biehl, H., Bleibtreu, C., & Stefani, U. (2024). The real effects of financial reporting: Evidence and suggestions for future research. *Journal of International Accounting, Auditing, and Taxation*, 54, Article 100599.
- Boonlek, K., Tongob, P., Lapjit, P., Sukjit, R., Nolla, T., Phatthong, T., Thongbun, A., Wongsomsri, R., & Saithong-in, S. (2020). The relationship between financial reporting quality and

- business performance of the hotel business in Bangkok. *Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences*, 8(1), 137–151.
- Dechow, P. M., & Dichev, I. D. (2002). The quality of accruals and earnings: The role of accrual estimation errors. *The Accounting Review*, 77(s-1), 35–59.
- Dechow, P., Sloan, M., & Sweeney, A. (1995). Detecting earnings management. *The Accounting Review*, 70(2), 193–225.
- Dichev, I. D., Graham, J. R., Harvey, C. R., & Rajgopal, S. (2013). Earnings quality: Evidence from the field. *Journal of Accounting and Economics*, 56(2–3), 1–33.
- Hair, J. F., Jr., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. F. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7th ed.). Pearson Prentice Hall.
- Iqbal, F., Khan, S., & Shah, M. A. (2024). The effect of financial reporting quality on firm financial performance: The moderating role of ownership structure. *Journal of Production, Operations Management and Economics*, 4(5), 15–24.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs, and capital structure. *Journal of Financial Economics*, 3(1), 73–109.
- Jones, J. (1991). Earnings management during import relief investigation. *Journal of Accounting Research*, 29(2), 193–228.
- Kasznik, R. (1999). On the association between voluntary disclosure and earnings management. *Journal of Accounting Research*, 37(1), 57–81.
- Kothari, S., Leone, A., & Wasley, C. (2005). Performance matched discretionary accruals measures. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 163–197.
- Lassoued, N., & Khanchel, I. (2021). Impact of COVID-19 pandemic on earnings management: An evidence from financial reporting in European firms. *Global Business Review*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/09721509211016860>
- Rahayaningsih, T., & Utami, W. (2022). The determinants quality of SME financial reporting: A case study in Tangerang, Indonesia. *Journal of Accounting Auditing and Business*, 5(1), 67–79.
- Rajiba, H., Saadi, S., Boubaker, S., & Ding, X. (2021). Annual report readability and the cost of equity capital. *Journal of Corporate Finance*, 67, Article 101859.

- Rathnayake, R. M. S. S., Rajapakse, R. P. G. S. N., & Lasantha, S. A. R. (2021). The impact of financial reporting quality on firm performance. *Journal of Business and Technology*, 5(1), 45–58.
- Rueangsuwan, S., & Jevasuwan, S. (2021). Early warning signs and earnings management: Lessons from GAAP violators. *Journal of Accounting Profession*, 53, 4–37.
- Shroff, N. (2015). Real effects of financial reporting quality and credibility: Evidence from the PCAOB regulatory regime. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2657738>
- Sohail, M., & Aziz, B. (2019). Impact of financial reporting quality on firm's financial performance. *Global Scientific Journals*, 7(7), 468–480.
- Srijunpetch, S. (2016). Managing SMEs with accounting. *Journal of Accounting Profession*, 12(36), 86–92.
- Suphatranon, S. (2020). Financial reporting data quality and firm growth: An empirical investigation of listed firms in Thailand. *Journal of Liberal Arts and Management Science*, 7(2), 17–29.
- The Office of SMEs Promotion (OSMEP). (2017). *The SME annual report 2017*. <http://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=215>
- The Office of SMEs Promotion (OSMEP). (2022). *The MSME annual report 2022*. https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20220930104334.pdf
- Watts, R. L., & Zimmerman, J. L. (1986). *Positive accounting theory*. Prentice-Hall.
- Xiao, H., & Xi, J. (2021). The COVID-19 and earnings management: China's evidence. *Journal of Accounting and Taxation*, 13(2), 59–77.
- Zhou, E., Luo, Q., & Wu, Y. (2022). Effect of financial reporting quality on the cost of capital and investment in China. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 648, 112–125.